

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 14 Μαΐου 2026

Προς:

Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου

Τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κ. Δημήτριο Παπαστεργίου

Θέμα: «Κυβερνητική παραδοχή αποτυχίας για το ιδιοκτησιακό καθεστώς στο Λασιθί – Ειδική νομοθετική ρύθμιση για τα Χανιά ενώ χιλιάδες πολίτες του Λασιθίου παραμένουν εκτεθειμένοι στο Κτηματολόγιο και στους Δασικούς Χάρτες»

Κύριοι Υπουργοί,

Το τελευταίο διάστημα, και ιδιαίτερα μέσα από σειρά κοινοβουλευτικών παρεμβάσεων, Ερωτήσεων και δημόσιων τοποθετήσεων, έχουμε επανειλημμένα αναδείξει τα τεράστια προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο εξελίχθηκαν οι διαδικασίες κτηματογράφησης, ανάρτησης δασικών χαρτών και προβολής δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου επί ιδιωτικών εκτάσεων.

Ήδη με την υπ' αριθμ. 467/29.01.2026 Επίκαιρη Ερώτηση, αλλά και με τις μεταγενέστερες κοινοβουλευτικές μας παρεμβάσεις (1225/91/17.11.2025 και

3621/04.03.2026) επισημάναμε ότι στο Λασιθί έχει διαμορφωθεί μία πραγματική κρίση ασφάλειας δικαίου.

Συγκεκριμένα τονίσαμε ότι χιλιάδες πολίτες βρέθηκαν αντιμέτωποι με ένα καθεστώς, όπου περιουσίες που καλλιεργούνται, αξιοποιούνται, φορολογούνται και μεταβιβάζονται επί γενιές εμφανίζονται αιφνιδιαστικά ως δημόσιες, χωρίς το Δημόσιο να προσκομίζει επαρκείς τίτλους ιδιοκτησίας ή σαφή τεκμηρίωση των διεκδικήσεών του.

Έχουμε επίσης τονίσει ότι η Κρήτη και ειδικά το Λασιθί διαθέτουν ιστορικές και διαχρονικές ιδιοκτησιακές ιδιαιτερότητες, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται με οριζόντιες λογικές και πρόχειρες διοικητικές προσεγγίσεις, αγνοώντας το ιδιαίτερο γαιοκτησιακό καθεστώς του νησιού, την ιστορική απουσία οργανωμένου κτηματολογίου, αλλά και το γεγονός ότι μεγάλος αριθμός ιδιοκτησιών μεταβιβάστηκε επί δεκαετίες χωρίς τους τυπικούς τίτλους που σήμερα απαιτεί το Δημόσιο.

Αναλυτικότερα, σε αντίθεση με άλλες περιοχές της ελληνικής επικράτειας, στην Κρήτη δεν εφαρμόζεται αυτομάτως και αδιακρίτως το τεκμήριο κυριότητας του Δημοσίου επί δασικών εκτάσεων, ακριβώς λόγω των ιδιαίτερων ιστορικών συνθηκών που επικράτησαν κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας, αλλά και του τρόπου με τον οποίο εξελίχθηκε η γαιοκτησία στο νησί.

Η ιδιαιτερότητα αυτή έχει αναγνωριστεί κατ' επανάληψη από τη νομολογία του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με την οποία το Ελληνικό Δημόσιο δεν μπορεί να προβάλλει γενικευμένες αξιώσεις κυριότητας χωρίς συγκεκριμένους τίτλους και αποδεικτικά στοιχεία, ιδίως στην Κρήτη όπου δεν ίσχυσε το ίδιο καθεστώς δημόσιων γαιών όπως σε άλλες περιοχές της χώρας.

Η νομολογία του Αρείου Πάγου έχει δεχθεί ότι για την Κρήτη απαιτείται ειδική και συγκεκριμένη απόδειξη κυριότητας του Δημοσίου και όχι γενική επίκληση δασικού χαρακτήρα ή τεκμηρίου ιδιοκτησίας. Παρά ταύτα, στην πράξη παρατηρείται ότι χιλιάδες εκτάσεις στο Λασιθί εμφανίστηκαν ως δημόσιες ή δασικές χωρίς εξατομικευμένη τεκμηρίωση, δημιουργώντας μία κατάσταση μαζικής αμφισβήτησης ιδιωτικών περιουσιών.

Κι όμως, παρά τις επανειλημμένες παρεμβάσεις μας, η Κυβέρνηση μέχρι σήμερα:

- i. δεν έχει προχωρήσει σε συνολική θεσμική λύση για το Λασίθι,
- ii. δεν έχει αναγνωρίσει επίσημα τις στρεβλώσεις που δημιουργήθηκαν,
- iii. δεν έχει αποκαταστήσει τις αδικίες εις βάρος χιλιάδων πολιτών,
- iv. ούτε έχει δώσει σαφείς απαντήσεις για το πώς και με ποια τεκμηρίωση το Δημόσιο προβάλλει εκτεταμένες αξιώσεις κυριότητας.

Αντ' αυτού, στο Λασίθι εκκρεμούν περίπου 14.000 πρόδηλα σφάλματα και αντιρρήσεις και όπου λειτουργεί μόλις μία Επιτροπή Αντιρρήσεων για ολόκληρο τον Νομό, ενώ η Διεύθυνση Δασών λειτουργεί ουσιαστικά με δύο μόλις υπαλλήλους. Όπως καθίσταται απολύτως αντιληπτό και εύλογο με τους υφιστάμενους ρυθμούς και την υφιστάμενη στελέχωση, απαιτούνται πολλά χρόνια — ακόμη και μία δεκαετία — για την εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων. Η συνέπεια; Ένας ολόκληρος νομός βρίσκεται σε αναπτυξιακή στασιμότητα, με παγωμένες αγοραπωλησίες, αδυναμία έκδοσης οικοδομικών αδειών και αγρότες που αδυνατούν να αξιοποιήσουν τις περιουσίες τους. Σε όλα αυτά απαντήσατε με υποσχέσεις για ενίσχυση της Επιτροπής και τη δημιουργία νέων. Στην πραγματικότητα, όμως, τι έχουμε;

Ένα δημοσίευμα της 8ης Μαΐου 2026 με τίτλο «Κτηματολόγιο: ειδική νομοθετική ρύθμιση για δασικά και δικαιώματα του δημοσίου» το οποίο αποκαλύπτει ότι για την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων προωθείται ειδική νομοθετική ρύθμιση από την Κυβέρνηση, προκειμένου να αποφευχθεί —όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται— *«να γίνει στα Χανιά ό,τι έγινε στο Λασίθι»*.

Η κατάσταση που διαμορφώνεται σήμερα στα Χανιά επιβεβαιώνει με τον πλέον ανησυχητικό τρόπο όλα όσα επί μήνες καταγγέλλουμε για το Λασίθι. Σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα, χιλιάδες ιδιοκτήτες γης στα Χανιά κινδυνεύουν να βρεθούν αντιμέτωποι με απώλεια των περιουσιών τους, καθώς γεωτεμάχια που έχουν χαρακτηριστεί ως δασικά εμφανίζονται ταυτόχρονα στο Κτηματολόγιο ως ιδιοκτησία του Ελληνικού Δημοσίου. Μάλιστα, όπως καταγγέλλεται από τον νομικό και τεχνικό κόσμο της περιοχής, η πρακτική αυτή εφαρμόζεται ήδη στο Λασίθι, όπου εκτάσεις για τις οποίες εκκρεμούν αντιρρήσεις στους δασικούς χάρτες ενσωματώνονται στην κτηματογράφηση ως δημόσιες, ανεξαρτήτως της τελικής κρίσης των αρμόδιων επιτροπών. Το γεγονός έχει προκαλέσει τεράστια αναστάτωση σε μηχανικούς,

δικηγόρους, ιδιοκτήτες και επαγγελματίες, ενώ σύμφωνα με το ίδιο δημοσίευμα, στα Χανιά εκτιμάται ότι ποσοστό άνω του 70% του νομού κινδυνεύει να χαρακτηριστεί ως «δασικό» και κατ' επέκταση «κρατικό», την ώρα που εκκρεμούν πάνω από 25.000 αντιρρήσεις οι οποίες εξετάζονται με εξαιρετικά αργούς ρυθμούς.

Η πραγματικότητα που βιώνουν σήμερα τα Χανιά δεν διαφέρει ουσιαστικά καθόλου από εκείνη που βιώνει εδώ και χρόνια το Λασίθι. Πρόκειται για το ίδιο ακριβώς διοικητικό και θεσμικό αδιέξοδο: χιλιάδες πολίτες βλέπουν περιουσίες που καλλιεργούνται, αξιοποιούνται και μεταβιβάζονται επί γενιές να εμφανίζονται ξαφνικά ως δημόσιες, χωρίς σαφή και εξατομικευμένη τεκμηρίωση των αξιώσεων του Δημοσίου. Πρόκειται για μία κατάσταση που δημιουργεί τεράστια ανασφάλεια δικαίου, παγώνει αγοραπωλησίες, μπλοκάρει επενδύσεις και οικοδομικές άδειες, οδηγεί πολίτες σε πολυδάπανες δικαστικές διαμάχες και απειλεί ευθέως το δικαίωμα στην ιδιοκτησία. Η μόνη διαφορά είναι ότι στα Χανιά η κοινωνική, επιστημονική και θεσμική κινητοποίηση φαίνεται να προκάλεσε έγκαιρα πολιτικά αντανακλαστικά, ενώ στο Λασίθι οι πολίτες αφέθηκαν επί μακρόν να βιώνουν τις συνέπειες ενός προβληματικού μοντέλου εφαρμογής χωρίς ουσιαστική κυβερνητική παρέμβαση.

Σύμφωνα, μάλιστα, με το ίδιο δημοσίευμα:

- i. το Ελληνικό Δημόσιο θα καλείται πλέον να αποδεικνύει με τίτλους και στοιχεία τις ιδιοκτησιακές του αξιώσεις,
- ii. προωθείται ειδική τροπολογία πριν από την ανάρτηση της κτηματογράφησης στα Χανιά,
- iii. αναγνωρίζεται ο κίνδυνος να εμφανιστούν ως δημόσιες τεράστιες εκτάσεις,
- iv. ενώ γίνεται ευθεία αναφορά στο γεγονός ότι στο Λασίθι περίπου το 65% των εκτάσεων εμφανίστηκαν ως δημόσιες «δίχως το κράτος να προσκομίσει κανένα σχετικό έγγραφο».

Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι κυβερνητικά στελέχη, βουλευτές της συμπολίτευσης, τοπικοί φορείς, το ΤΕΕ και οι Δικηγορικοί Σύλλογοι στα Χανιά φέρονται να συγκρότησαν κοινό μέτωπο διεκδικώντας ειδική προστασία για τους πολίτες της περιοχής τους, ενώ αντίστοιχη κυβερνητική ανταπόκριση ουδέποτε υπήρξε για το Λασίθι, παρότι οι συνέπειες εκεί έχουν ήδη εκδηλωθεί και χιλιάδες πολίτες

βρίσκονται αντιμέτωποι με ενστάσεις, δικαστικές εμπλοκές, οικονομική επιβάρυνση και αμφισβήτηση των περιουσιών τους.

Ιδιαίτερα κρίσιμο είναι το γεγονός ότι τα ίδια τα αιτήματα που διατυπώνονται σήμερα από τους επιστημονικούς και θεσμικούς φορείς των Χανίων δεν αφορούν μία μεμονωμένη τοπική ιδιαιτερότητα, αλλά το συνολικό ιστορικό και νομικό ιδιοκτησιακό καθεστώς της Κρήτης. Οι ίδιες ακριβώς ιστορικές, γαιοκτησιακές και νομικές συνθήκες ισχύουν για το σύνολο της Περιφέρειας Κρήτης και δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται αποσπασματικά ή κατά νομό. Συνεπώς, οποιαδήποτε ειδική νομοθετική ρύθμιση που αφορά την υποχρέωση του Δημοσίου να αποδεικνύει με τίτλους τις ιδιοκτησιακές του αξιώσεις δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, αλλά οφείλει να καλύπτει το σύνολο της Κρήτης, όπου ισχύει το ίδιο ιδιαίτερο ιδιοκτησιακό καθεστώς, όπως αυτό έχει αναγνωριστεί διαχρονικά και από τη νομολογία του Αρείου Πάγου.

Είναι πλέον σαφές ότι η ίδια η Κυβέρνηση, μέσω των πληροφοριών που διακινούνται και των νομοθετικών πρωτοβουλιών που φαίνεται να προωθούνται, αναγνωρίζει εμμέσως ότι:

το μοντέλο που εφαρμόστηκε στο Λασιθί ήταν προβληματικό,

η διαδικασία δημιούργησε σοβαρές στρεβλώσεις,

και το Δημόσιο προέβαλε μαζικές αξιώσεις χωρίς επαρκή τεκμηρίωση.

Πρόκειται ουσιαστικά για μία έμμεση αλλά σαφή παραδοχή αποτυχίας.

Διότι, εφόσον η Κυβέρνηση αποδέχεται σήμερα ότι στα Χανιά απαιτείται ειδική νομοθετική παρέμβαση ώστε το Δημόσιο να αποδεικνύει με τίτλους την κυριότητά του, προκύπτουν τα παρακάτω εύλογα ερωτήματα:

Γιατί στο Λασιθί δεν υπήρξε αντίστοιχη προστασία;

Γιατί δεν ανεστάλησαν διαδικασίες;

Γιατί δεν προηγήθηκε ειδική νομοθετική ρύθμιση;

Γιατί αφέθηκαν χιλιάδες πολίτες να μπου σε έναν κυκεώνα ενστάσεων, δικαστικών ενεργειών και οικονομικής αιμορραγίας;

Γιατί το κράτος δεν υποχρεώθηκε εξ αρχής να αποδείξει με τίτλους τις αξιώσεις του;

Και τελικά:

Υπάρχουν πολίτες δύο ταχυτήτων στην ίδια Περιφέρεια;

Το Λασιθι λειτούργησε ως «πειραματόζωο» διοικητικών αστοχιών ώστε η Κυβέρνηση να προλάβει το πολιτικό κόστος σε άλλες περιοχές;

Είναι αδιανόητο η Κυβέρνηση:

- i. να παραδέχεται σήμερα μέσω τροπολογιών και ειδικών εξαιρέσεων ότι απαιτούνται διαφορετικοί χειρισμοί,
- ii. αλλά να αρνείται να αποκαταστήσει τις ήδη συντελεσμένες αδικίες στο Λασιθι.

Η ασφάλεια δικαίου δεν μπορεί να εφαρμόζεται επιλεκτικά.

Το δικαίωμα στην ιδιοκτησία δεν μπορεί να εξαρτάται από το ποιος νομός έχει ισχυρότερη κυβερνητική πίεση.

Και η Κρήτη δεν μπορεί να χωρίζεται σε περιοχές που «σώζονται εγκαίρως» και σε περιοχές που αφήνονται να καταρρεύσουν διοικητικά και κοινωνικά. Επειδή το δικαίωμα στην ιδιοκτησία δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται με όρους διοικητικής αυθαιρεσίας,

Επειδή η ασφάλεια δικαίου αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση της Πολιτείας,

Επειδή δεν μπορεί να υπάρχουν πολίτες δύο ταχυτήτων στην ίδια Περιφέρεια,

Επειδή το Λασιθι δεν μπορεί να λειτουργεί ως «παράδειγμα προς αποφυγή» ώστε να προστατεύονται εκ των υστέρων άλλες περιοχές,

Επειδή οι πολίτες του Λασιθίου έχουν ήδη υποστεί τεράστια αναστάτωση, οικονομική επιβάρυνση και αμφισβήτηση των περιουσιακών τους δικαιωμάτων,

Επειδή το ιδιαίτερο ιδιοκτησιακό καθεστώς της Κρήτης αφορά το σύνολο της Περιφέρειας και όχι επιλεκτικά μία μόνο Περιφερειακή Ενότητα,

Επειδή δεν είναι θεσμικά, νομικά ούτε πολιτικά αποδεκτό να εφαρμόζονται διαφορετικά κριτήρια προστασίας ιδιοκτησίας μεταξύ πολιτών της ίδιας Περιφέρειας,

Ερωτάσθε κύριοι Υπουργοί,

- 1. Επιβεβαιώνετε ή διαψεύδετε το δημοσίευμα περί επικείμενης ειδικής νομοθετικής ρύθμισης για την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων αναφορικά με τα δικαιώματα του Δημοσίου στο Κτηματολόγιο και στους Δασικούς Χάρτες;*
- 2. Προτίθεται η Κυβέρνηση να καταθέσει τροπολογία σύμφωνα με την οποία το Ελληνικό Δημόσιο θα υποχρεούται να αποδεικνύει με τίτλους και συγκεκριμένα στοιχεία τις ιδιοκτησιακές του αξιώσεις;*
- 3. Εφόσον προωθείται τέτοια ρύθμιση για τα Χανιά, για ποιο λόγο δεν εφαρμόστηκε αντίστοιχο καθεστώς προστασίας στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου;*
- 4. Αναγνωρίζει η Κυβέρνηση ότι στο Λασιθί εμφανίστηκαν ως δημόσιες εκτάσεις χωρίς το Δημόσιο να προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία κυριότητας;*
- 5. Προτίθεται η Κυβέρνηση να επεκτείνει την επικείμενη ειδική νομοθετική ρύθμιση στο σύνολο της Περιφέρειας Κρήτης, λαμβάνοντας υπόψη το ενιαίο ιστορικό και νομικό ιδιοκτησιακό καθεστώς του νησιού και τη σχετική νομολογία του Αρείου Πάγου;*
- 6. Προτίθεται να επανεξετάσει τις ήδη καταχωρισμένες ή αμφισβητούμενες εκτάσεις στο Λασιθί υπό το πρίσμα των νέων δεδομένων και της επικείμενης ρύθμισης για τα Χανιά;*
- 7. Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση ώστε να αποκατασταθεί το αίσθημα δικαιοσύνης και ισονομίας στους πολίτες του Λασιθίου που αισθάνονται ότι αντιμετωπίστηκαν ως πολίτες δεύτερης κατηγορίας;*
- 8. Προτίθεται η Κυβέρνηση να προχωρήσει σε συνολική επανεξέταση του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζεται το τεκμήριο κυριότητας του Δημοσίου στην Κρήτη, λαμβάνοντας υπόψη τις ιστορικές, κοινωνικές και γαιοκτησιακές ιδιαιτερότητες του νησιού;*
- 9. Με ποια νομική, ιστορική ή διοικητική αιτιολογία θεωρεί η Κυβέρνηση ότι το ιδιαίτερο ιδιοκτησιακό καθεστώς που επικαλείται σήμερα για τα Χανιά δεν αφορά εξίσου το Λασιθί και τις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης;*

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Εμμανουήλ (Μανώλης) Χριστοδουλάκης